

عنوان مقاله:

پژوهشی در سیر تحول تاریخی بقعه الراشد بالله در اصفهان

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 11، شماره 40 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

طاها صنیع زاده - دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ هنر جهان اسلام، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

تحول و دگرذیسی اماکن و بناهای آیینی در دین جدید و تداوم باورهای گذشته در قالب های نو، امری مرسوم و متداول در جهان است. در ایران نیز بسیاری از بناهای دوره اسلامی مانند مساجد و امامزادگان ریشه در پیش از اسلام دارند. یکی از اینیه تاریخی مهم و مهجور اصفهان، بقعه تاریخی الراشد بالله یا امامزاده شاهزاده حسین (ع) متعلق به قرن ششم هجری و مقارن سلطنت سلجوقیان است. این بنا در محله شهرستان (جی)، از قدیمی ترین محلات اصفهان با سابقه پیش از اسلام، قرار دارد. در خصوص تاریخچه و هویت افراد مدفون در این بنا، تناقضات و ابهامات زیادی وجود دارد. این پژوهش با معرفی و یافتن روند رویکرد تاریخی بنا بر مبنای اسناد و شواهد تاریخی و یافته های باستان شناسی در پی پاسخ به این پرسش است که آیا این بنا ریشه ای در دوران پیش از اسلام دارد و همچنین با استناد به دلایل و اسناد معتبر برای شناسایی هویت افراد مدفون تلاش می کند. در این پژوهش بنیادین و کاربردی، روش تحقیق توصیفی، تحلیلی و تاریخی است و اطلاعات گردآوری شده به شیوه کتابخانه ای و میدانی با روش استقرایی تحلیل می شود. بر مبنای نتایج پژوهش، در مکان بنای فعلی، ابتدا معبد مهر و آناهیتا و سپس بنای آیینی زرتشتی وجود داشته که با خراب شدن آن در زمان حمله اعراب به ایران، در قرن دوم و سوم هجری مسجدی مستحکم به جای آن ساخته می شود. در قرن ششم خلیفه الراشد بالله در اصفهان کشته و در قسمت شمالی مسجد مدفون می شود. در همین قرن مسجد، مناره و گنبدی برای مقبره خلیفه ساخته می شود که مسجد و مناره در قرن های بعدی تخریب شده و تنها بنای مقبره بر جای مانده است. هویت فرد مدفون در بنا نیز به نظر می رسد مربوط به خلیفه الراشد بالله و یکی از نوادگان امام حسن (ع) به نام شاهزاده حسین باشد.

کلمات کلیدی:

الراشد بالله، دگرذیسی، بنای مقدس، آیین مهر، آیین میترا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1692040>

